

~~178.2 (471)~~

329(471)5 7ULK

* 329.14 (480) SDP 8K

Sillanpää

"1913"

Annetaanko porvaripuolueiden ja ryssäläissenaatin tappaa kleitlakki?

Esittänyt

Milna Sillanpää.

EI KOTILAINAAN

TYÖVÄENLIIKKEN KIRJASTO

KIRJASTO

1290608003

Sos.-dem Puolustojikunnat kustannuksella.

Köyhälistön herääminen ja kieltolaki porvaripuolueiden vaaliohjelmissa.

Kehpä ei vielä muistaisi ensimmäisten eduskuntavaalien aikaa. Silloin elettiin kuin kuumeessa. Toiveet täyttivät rinnan, elvyttivät mielen; olihan nyt työväestöllekin avautunut mahdollisuus ottaa osaa valtiolliseen toimintaan ja lakien laadintaan. Suurlakon muistot yhä pitivät mieliä jännityksessä. Köyhälistö näytti aivan kuin yhtäkkiä kasvaneen itsetietoiseksi, tultuaan näkemään joukkovoimansa. Porvaristo taas oli suurlakon jälkeen hämmennyksissä työn jättiläisen äkkinäisestä heräämisestä.

Yleinen äänioikeus teki lopun nelijalkaisesta luokkaeduskunnasta. Porvaristo huomasi, että nyt oli sen pakko, jos mieli säilyttää valta-asemansa, saada joukkoja puolelleen, sillä jos työtekevä luokka yhtä yksimielisesti kuin suurlakon aikana, toimisi erillään porvareista, niin silloinhan se saisi enemmistön eduskuntaan. Suurilukuinen alaluokka oli siis nyt tullut vaikutusvaltaiseksi, sentähden sitä herrat rupesivat hyvittelemään.

Tällöin vasta oli porvaristo huomaavinaan, että kansan syvillä riveilläkin voi olla oikeutettuja vaatimuksia ja toiveita. Siihen saakka, kun yleistä äänioikeutta ei ollut, ei porvariston juuri tarvinnut työväestöstä välittää. Mutta kun valmistuttiin ensimmäisiin vaaleihin, tunsivat valtaluoikat maaperän horjuvan jalkojensa alla. Siksi täytyi heidän ryhtyä näyttelemään kansanvaltaisuden harrastajain osaa. Laativat vaaliohjelmat, joissa kilpailemalla luovattiin mitä pisimmälle meneviä uudistuksia. Näillä lupauksilla toivoivat herraspuolueet saavansa vastakaikua köyhälistön luokkaan kuuluvissa kansanaineksissa, joiden piireistä piti saada läänestäjiä.

Vaaliohjelmien tärkeimpiä kohtia oli m. m. *yleinen kieltolaki*. Työväestö oli erittäinkin suurlakon aikana näyttänyt, mitä asiasta ajatteli. Silloin kun kansan pohjakerrokset ottivat määräämisvallan, niin heidän ensimmäisiä tehtäviään oli väkijoukkojen sulkeminen. Kansan terve iätki käsitti, että väkijoukko

tuottivat sille turmiota. Tämän kansan mielialan muistaen lupasivat porvaripuolueetkin ajaa kieltolakiasiaa.

Jo ensimmäisten vaalien edellä tapahtuneessa vaalikiihotuksessa pidettiin parhaat vaalipuheet kieltolain välttämättömyydestä. Porvaripuolueet panivat raittiuspuhujansa liikkeelle, ja erittäinkin suomettarelaisen puolueen johtavat henkilöt vakuuttivat puolueensa muka olevan ehdottomasti kieltolain kannalla. Samat miehet köyhälistöä lihakoiden vakuuttivat, että katsoen asian valtiotaloudelliseen puoleen, kieltolaki voidaan toteuttaa, ja että ne viinatulot, jotka jäävät väkijuomaliikkeen lopetettua valtiolta pois, voidaan kyllä korvata muulla tavalla. »Ei mikään uhraus, joka tapahtuu koko kansan hyväksi, ole kyllin suuri» imartelivat ne. Ja samassa sävyssä puhuivat myös nuorsuomalaiset ensi eduskuntavaalien edellä.

Kieltolaki v. 1907 eduskunnan ratkaistavana.

Esityksiä kieltolaista jätettiin eduskuntaan jokaisen puoluerhymän taholta. Unohtumattomasti muistanevat kieltolain ystävä sen lähetekeskustelun, jolla asia evästettiin valiokuntaan. Porvariedustajat kiistelivät kovin siitä, kenelle tulee kunnia nyt saatavasta kieltolaista. Silloin piti suomettarelainen edustaja Paasikivi jyrävän puheen, moittien silloista »perustuslaillista» senaattia, joka ei ollut asiasta hankkinut esitystä; nuorsuomalaiset taas latelivat vakuutuksiaan. Sosialidemokratien taholta kuitenkin jo silloin epäiltiin herrojen hyvää tahtoa, rehellistä mieltä.

Talousvaliokunnassa sitten kieltolaki valmistettiin. Valiokuntakeskustelussa yrittivät eräät porvarit kaikilla mahdollisilla verukkeilla saattaa kieltolakia epäileväksi. Kuitenkin täytyi heidän ääskaisen suuren huutonsa jälkeen se hyväksyä.

Talousvaliokunnan mietinnön eduskuntaan palattua, syntyi taaskin pitkä keskustelu. »Perustuslaillisen» senaatin jäsen, nuorsuomalainen senaattori Ståhlberg — jolla nuorsuomettarelaiset näissä vaaleissa kalastelevat ääniä —, lausui silloin väitteitä kieltolakia vastaan. Tästä jo ilmeni, että »perustuslailliset» alkoivat asiassa livistää jäniksen polkua. Mutta suomettarelaiset teeskentelivät vielä kieltolaki-ystävyyttä. Yksi heidän johtomiehiään, Nevanlinna, pauhasi suuriäänisesti »perustuslaillisen» senaatin saamattomuuden johdosta. Danielson-Kalmarinkin mielestä senaatin menettely oli herättänyt muka »ikävää kummastusta». Ja niin hyväksyttiin kieltolaki ilman sanottavia vastaväitteitä. Porvarit olivat tekopyhästi nukeutui

neet juhlapukuihin siihen istuntoon, jossa se kolmannessa luvussa seisomalla hyväksyttiin. Joku »perustuslaillinen» lienee vain seisonut »puolitangossa».

Syy, miksi kieltolakia ei oltu porvariston puolelta julkisudessa jo eduskunnassa vastustettu, oli se, että porvaristo, joka tuokin oli tointunut suurlakon opetuksista, oli uudelleen ollut hämmennyksissä sosialidemokratian loistavan vaalivoiton johdosta. Porvaripuolueet pelkäsivät, että jos he jo niin alussa paljastaisivat todellisen kantansa asiassa, menettäisivät he vastaisuudessa loputkin työläisistä haalitut äänestäjensä. Sen vuoksi ei kieltolaki-vastaista kantaansa ensi istuntokaudella uskaltanutkaan esittää muu kuin mainittu nuorsuomalainen senaattori ja jotkut ruotsikot.

Mutta senijaan ryhtyivät porvaripuolueiden johtavat ainekset yksin mielin hakemaan verukkeita kieltolain tappamiseksi, turvautuen vehkeilyyn eduskunnan selän takana.

Voi vielä mainita, että porvarien ensi näytös kieltolaki-asiassa päättyi juhlimiseen, joissa kynttilöitä sytytettiin ikkunoihin, että kansaa lumoava tunnelma olisi täydellinen. Sitten laskeutui esi-riippu ja pian seisoimme toisen näytöksen edessä, joka paljasti porvaripuolueiden kaksimielisyyden ja kaksinaamaisuuden.

Suomettarelainen senaatti jarruttaa kieltolakia.

Ensimmäisessä eduskunnan hyväksymässä kieltolaissa, joka tarkoitti lakkauttaa juovutusjuomain valmistuksen myymisen, maahan-tuonnin ja kuljettamisen, oli määrätty lopulliseksi lain voimaan astumispäiväksi 1 päivä heinäkuuta 1910. Senaatin, johon nyt oli tullut suomettarelaisen puolueen johtomiehiä, olisi siis pitänyt ryhtyä nopeaan toimintaan asiain järjestelemiseksi. Mutta mitä teki se? Sen sijaan, että olisi valmistellut kieltolain voimaan astumismahdollisuutta, ryhtyi se keräämään aineksia, millä herrat voisivat vastustaa kieltolain vahvistamista. Niinpä senaatti antoi teollisuushallituksen tehtäväksi ottaa selvää, kuinka paljon väkijuomatehtailijat vaatisivat korvausta, jos yleinen kieltolaki astuisi voimaan, ja väkijuomatehtailijat noudattivat auliisti kehoitusta. Siten saatiin kokoon tuo huikea summa lähes 42 miljoonaa markkaa, joka olisi muka maksettava väkijuomatehtailijoille korvaukseksi, jos heiltä otetaisiin väkijuomain valmistamisen oikeus. Syksyllä v. 1908 oli sanomalehdissä selostus asiasta, josta selville, mistä kaikista korvausta vaadittiin. Tietoja oli saatu 86 olutpani-

molta ja 49 viinapolttimolta sekä yhdeltä hiivatehtaalta. Senssaan oli 3 panimoa ja 7 polttimoa jättäneet kyselyyn vastaamatta.

Laitostensa arvoa määritellessään olivat tehtaat laskeneet rahaksi niihin kuuluvat: »tontit, talousrakennukset, teollisuusrakennukset, höyrypannut ja voimakoneet, seinään tai lattiaan kiinnitetyt koneet, irtonaiset tehdaskoneet, irtonaisten kaluston, muut teollisuuslaitteet, vesiputoukset, lähteet ja johdot.»

Samassa selostuksessa on hallituksen ja viinatehtailijain poliittikan kieroutta erinomaisesti kuvaava seuraava kohta:

»Paitsi rakennusten, koneiden y. m. suoranaista arvostelemista oli teollisuushallitus kehottanut niitä, jotka halusivat, sitä paitsi arvioimaan kirjaanviedyn voiton keskiarvon mukaan viimeisiltä 10 vuodelta, tahi jollei laitos ole niin kauan toiminut, siltä ajalta, jonka se on ollut käynnissä, laskettuna korkoa pääomalle 6 prosentin mukaan. Ainoastaan muutamat laitokset olivat lähettäneet sellaisen arvion. Useimmat pidättivät itselleen oikeuden ilmoittaa sillä tavoin lasketun arvon vasta sitten, kun lunastus tulee kyseeseen.

Yksi panimo ja 6 polttimoa oli arvioinut oikeutensa yhteensä 2,920,000 mkksi, ja huomauttanut, että ne ovat myös lunastettavat.»

Tässä laskelmassa on otettu huomioon, kuten näkyy, ei ainoastaan tehtaat ja tehdaskoneet, vaan vieläpä vesiputoukset ja lähteetkin, joista viinan valmisteiksi käytetty vesi on otettu. Vieläpä toiset ovat katsoleet voivansa vaatia hyvitystä siitäkin, että heidän väkijuomain valmistus- ja kauppaamisoikeutensa otetaan. Ahneudella ei ollut siis mitään rajoja.

Tämän yhteydessä voi mainita, että kun kotiviinan poltto kiellettiin, niin silloin ei maksettu korvausta muusta kun viinapannuista, joista sitä annettiin kuparin arvon mukaan. Mutta hotipolton harjoittajat olivatkin pikkueläjiä; nyt olikin kysymys suurtehtailijoista, miljoonaliikkeistä, joiden etuja porvaristo ja hallitus yksimielisesti puolttavat.

Kun viinatehtailijoiden vaatimus tuli tunnetuksi, niin silloin Helsingin kaupungin väkijuomakauppiaat jättivät myöskin vahingonkorvausvaatimuksen siltä varalta, että heidän — »laillinen» oikeutensa heiltä kiellettäisiin.

Senaatti asettikin sitten valiokunnan antamaan lausuntoa tehtailijoiden korvausvaatimuksista. Vaan ei vallokuntakaan voinut olla iljennyt väittää, että tehtailijoille olisi korvausta maksettava muuten kuin — »kohtuus-syistä».

Ilmeistä on, että kotimainen hallitus näytteli kieltolakiasiaa kurjaksi osansa viinakapitalistien vaikutuksen alaisena. Siten liittoutuivat suomettarelais-, nuorsuomalaiset »kansallismieliset» ruotsalaisten viinaporvarien heimolaisiksi. Yläluokan yhteiset oli heille koko kansan onnea kalliimpi. Ja muutkin porvarilliset poliitikot tarjosivat auliisti apuaan, osottaakseen kieltolain voimaansaattamisen muka mahdottomaksi. Väitteitä kieltolakia vastaan ihan urakalla keksittiin. Niinpä porvarit selittivät, että jos kieltolaki hyväksytään, niin ei Suomi saisi ulkomaisia lainoja sen johdosta, että kieltolain voimaan astuessa ulkomaalaisten väkijuomain tuonti Suomeen kiellettäisiin. Porvarien mielestä siis Suomen kansan pitäisi juoda, jotta sitä uskottaisi kykeneväksi lainan maksajaksi! Eikö väite tunnu suurelta ivalta! Vieläpä selitettiin, että voi muka syntyä kansainvälisiäkin selkkauksia kauppasopimusten johdosta. Porvarit väittivät jo asian ollessa esillä valiokunnassa ja sittemmin väitettiin myös hallituksen taholta, että väkijuomaliikkeen ylläpito hiivan valmistuksen vuoksi oli muka välttämättömän tarpeellinen. Tuon verukkeen johdosta alkoi kansa nimittää silloista senaattia hiiva-senaatiksi.

Nämä kaikki väitteet lopulta osottautuivat keksityiksi valheiksi, joiden ainoa tarkoitus oli kieltolain tappaminen.

Erittäinkin suomettarelaisen puolueen petturuus ilmeinen.

Kun senaatista ei kuulunut mitään esityksiä kieltolain valmistuksista, niin v. 1908 eduskunnassa tehtiin välikysymys ja sen yhteydessä tapahtuneessa keskustelussa ilmeni kieltolain kohtalo. Senaatin edustaja ei vastannut oikeastaan mitään, kiertäen kaartaen vain selitti, että he muka tekevät voitavansa. Sosialidemokratien puolelta paljastettiin silloin asian todellinen tila. Huomautettiin miten suomettarelaisen puolueen johtaja Danielson-Kalmari jo aikasemmin oli puheessaan lausunut »että on mahdollista, että ulkoapäin tulevat esteet ovat niin suuret, että ne tekevät lain aikaansaamisen mahdottomaksi.» On mahdollista, että hallitus tulee huomaamaan, oli Danielson-Kalmari sanonut, että ehdotus sellaisenaan tulee sisältämään semmoisia määräyksiä, ettei hallitus voi ottaa edesvastuulleen ja ehdottaa hallitsijalle sen vahvistamista.

Vaikka tämä Danielson-Kalmarin kanta kieltolakikysymykseen nähdessä oli suomettarelaisen puolueen tiedossa, niin siitä huoli-

matta mainittu puolue hyväksyi Danielson-Kalmarin menon se naattiin ja niin olleen asetui Danielson-Kalmarin mielipiteiden taakse.

Keskustelussa todettiin niinikään, miten suomettarelaisen puolueen edustaja, kauppa- ja teollisuustoimituskunnan esittelijäsihteeri Listo, olisi suunnitellut uutta kieltolakiesitystä, joka lepäisi kokonaan toisilla perusteilla kun esilläoleva. Siitä huolimatta nautti hän puolueensa luottamusta täydelleen.

Vielä todistettiin, miten porvaripuolueet vastustavat kieltolakiesityksinomaan kapakkaporvariston hyödyn kannalta.

Ja kuten oli aavistettu, niin senaatti sittemmin ehdottikin kieltolain hylättäväksi. Eikä tämä katala teko nostonut mitään myrskyä porvariston sanomalehdissä. Suomettaren päätoimittaja Nevanlinnakin siunasi tapahtuman vaitiololla, koska vikapäänä olivat oman puolueen senaattorit, samat, jotka itse olivat eduskunnassa olleet kieltolakia hyväksymässä. Näin tapahtui kieltolain kavaltaminen, joka teko kokonaisuudessaan on sellainen, että kielessämme tuskin löytyy kyllin voimakkaita sanoja sen tuomitsemiseksi. Ikuiseksi häpeäksi silloiselle senaatille kutsuukin kansa siitä lähtien väkijuomia »kalmariniliemeksi».

Porvarilliset tekosestaan tilillä.

Kieltolain hylkääminen herätti jonkun verran liikettä porvarillisten mukana kulkeneitten työläisten piirissä. Ne porvarillisten äänestäjät, jotka olivat ottaneet herraspuolueitten kieltolakilupaukset täydestä todesta, eivät voineet kieltolain kavallusta äänettömyydellä sivuuttaa. Niinpä oli suomettarelaisella puolueella täysi työ pestä johtajiaan puhtaiksi valitsijainsa edessä. Että tyytymättömyyttä löytyi, todistaa vaalien aikana v. 1909 Uudessa Suomettaressa julautu hakea valitus, josta liitämme tähän seuraavat kohdat:

»Mutta se on viheliäistä, että omiin riveihimme alkoi hiipiä heikkous ja epäluulo omia miehiä kohtaan sen johdosta, että viholliset tapansa mukaan ampuivat heihin myrkytettyjä nuolia. 'Suomalainen puolue on pettänyt kieltolain', 'Suomalainen puolue on hyljännyt ohjelmansa', 'se on rikkonut kansalle antamansa lupaukset', 'kuka meistä nyt enää kehtaa näyttää silmänsä kansalle' j.n.e.»

Ja kirjoittaja jatkaa:

»Kun sellaista puhetta kuuli omassa keskuudessamme, silloin ei voinut olla kysymättä, onko routavuosien hornanhenget herän-

neet hyisestä haudastaan ja taaskin huokuneet keskuuteemme pelkuruuden myrkyä?»

Kuten edellä olevakin osottaa, rupesivat porvarillisten vaalilupauksiin luottaneet äänestäjät kapinoimaan johtajiaan vastaan, jonka vuoksi heidän leirissään tulikin hätä, miten tehdä, miten kyetä selittämään kansalle johtomiestensä menettelyä oikeaksi.

Sellainen selittely olikin mahdotonta, sillä itse asiassa ei senaatti ollut hylkäävän lausuntonsa perustelussa voinut tuoda kieltolakiin vastaan yhtään uutta syytä, joita ei olisi jo tunnettu ja asiantuntijain lausunnoilla aikasemmin kumottu. Näitä syitä esitti, kuten jo kerroimme, v. 1907 eduskunnassa senaattori Ståhlberg ja pöytä m. m. suomettarelaisen puolueen johtomiehet, kuten heidän lausunnoistaan kuultiin, ne syyt voitettavina. Mutta kun samat herrat tulivat itse senaattiin, muuttui ääni kellossa, eivätkä enää pelänneet »vetää päällensä kansansa kirousta».

Sosialidemokratien puolelta ei kuitenkaan voitu sallia noin törkeän teon tapahtua arvostelutta. Niinpä tehtiin v. 1909 eduskunnassa asiasta hallitukselle välikysymys. Hallituksen taholta vitkasteltiin siihen vastausta ja vasta istuntokauden lopussa ilmoitettiin, että hallitus ei tule laisinkaan välikysymykseen vastamaan. Kieltolain kavaltajat siis muun pahan lisäksi antoivat ryssäläissenaatille esimerkin siitä, kuinka hallitus saattaa heittäytyä täysin välinpitämättömäksi eduskunnan tahdon suhteen.

Eduskunta säätää toisen kieltolain.

Kun kieltolain voimaantumisaika oli jo aivan käsissä, ja kun kaikista päättäen näytti siltä, että senaatti porvariston kannattamansa aikoi jarruttaa sitä yli voimaantumisaajan, jätti sosialidemokratien ryhmä v. 1909 eduskunnalle uuden esityksen kieltolaista, Suomettarelaisetkin katsoivat vielä olevansa pakoitettut seuraamaan esimerkkiä. Mutta nuorsuomalaiset olivat jo siirtyneet kunnalliseen kieltolain kannalle, ja ruotsikot olivat jyrkästi koko kieltolaki-ohjelmia, kuten he sitä nimittivät, vastaan. Se hämmennys, minkä työväen esiintyminen suurlakossa oli porvariston keskuudessa aikaansaanut, alkoi hälvetä. Suomen herraskoplien luottamus kasvoi, kun työväen järjestöjen ja valtiollisten äänenkannan numerollinen voima ei nyt jaksanut edelleen kasvaa, ja kun samalla ryssäläinen taantumuskin rupeaa selvittämään vallan suostumattomien olle antamista tekniistä. Tämä kaikki rohkaisi por-

vareita niin paljon, että he uskalsivat peräytyä aikaisemmin antamistaan lupauksista. Tosin peräytymistä ei tehty vielääkään aivan julkiseksi, se olisi ollut sentään liian uskallettua. He olivat olevinaan kieltolain kannalla, siten edelleen vetääkseen työläisäänestäjiään nenästä.

Asia meni valiokuntaan, missä porvaristo koitti etsiä kaikkia mahdollisia syitä sen vastustamiseksi. Esitetyille syille ei kuitenkaan löytynyt todellista perustetta, joten kieltolaki sosialidemokratien painostamana valiokunnassa sekä myös eduskunnassa tuli läpi-ajetuksi, vaikka tosin muutamissa kohden hieman heikompana kun ensimmäinen kieltolaki.

Porvarien julkeus lisääntyy.

Tämän eduskunnan hyväksymän toisen kieltolain kohtalo ei ole muodostunut paremmaksi kuin ensimmäisenkään. Yhä maan se senaatissa, sitä ei ole edes hallitsijalle esitetty.

Nykyisen ryssäläissuomettarelaisen senaatin läheiset suhteet väkijuomatehtailijoihin ovat sen sijaan tulleet eri tapausten yhteydessä ilmi. Niinpä lakkautti senaatti, väkijuomatehtailijain kultisien takaisen vaikutuksen ja rautatiehallituksen auliiden neuvojen nojalla, ennemmin voimaansaadun kiellon kuljettaa väkijuomia rautateitse maaseudulle. Tästäkin raittiuden vastaisesta hallituksen menettelystä teki sos.-dem. ryhmä välikyselyn v. 1910 valtiopäivillä, mutta suvaitsi hallitus olla kyselyyn vastaamatta.

Yhä julkisemmin alkoikin porvarislehdissä ilmetä ääniä kielto-lakia vastaan. Sillä taantumuksellisten hankkeitten onnistumiseksi täytyi porvarien ruveta vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen. Raktiusmielisyyden naamari oli tällöin paras ja sokaisevin ase. Siihen rupesivat siis viinaksien ystävät verhoutumaan. Niinpä toiset heistä raittiuden nimessä vaativat muutoksia voimassa oleviin väkijuomalakeihin, taltuttaakseen yleistä mielipidettä tinkiväiselle »väkijuoma-asetusten uudistusten» tielle. Eivät herrat edes malttaneet odottaa kieltolain lopullista kohtaloa, kun jo sen suunnaisia aloiteita tekivät v. 1912 eduskunnalle, jossa osa niistä sitten tuli porvarein enemmistöllä hyväksyttyä.

Kansan riistäminen väkijuomaveroilla ja valtiovarain väärinkäyttö.

Tällä välin oli väkijuomakysymys suostuntain yhteydessä myöskin tullut tavallaan uuteen vaiheeseen. Yhtenä keinona alkoholipitoisten juomien käytön vähentämiseksi pidettiin väkijuomaverojen korotusta. Niinpä mallassuostunta korotettiin 1:20 p:stä ensin 4 ja sitten 8 m:kkään kymmeneltä kilolta maltaita, sekä tehtaan pohjaveroksi asetettiin ensin 3,000, joka sittemmin korotettiin 10,000 m:kaan vuodessa. Viinavero korotettiin niinkään 1:20 p:stä 2 markkaan litralta. Sosialidemokratit hyväksyivät silloin tuon korotuksen, toivoen sen kautta jonkun verran ehkäistävän väkijuomatulvaa.

Tämä verojen korotus, joka ainoastaan vähässä määrässä vähensi väkijuomakulutusta, kohotti sen sijaan väkijuomista tulevaa suostuntaveroa melko paljon. Täten muodostuivat väkijuomassuostunnat yhdeksi valtion tärkeimmäksi tulolähteenä, jota hallitus käyttää asenaan kieltolain hyväksymistä vastaan. Paloviina- ja anniskeluverosta sekä tisleeraus- ja tarkastusmaksuista sai hallitus eri vuosina seuraavat veromäärät:

v. 1902	5,664,000	markkaa
» 1903	5,172,000	»
» 1904	5,488,000	»
» 1905	7,149,000	»
» 1906	6,718,000	»
» 1907	7,266,000	»
» 1908	7,761,000	»
» 1909	9,700,000	»
» 1910	10,381,000	»
» 1911	6,800,000	»

Valtion osuus anniskelu- ja vähittäismyyntiyrityksien voittovoistoista oli v. 1911 sen lisäksi 1,012,000 markkaa.

Mallasjuomaverosta taas oli puhdas tulo:

v. 1906	739,000	markkaa
» 1907	887,000	»
» 1908	1,722,000	»
» 1909	2,212,000	»
» 1910	2,538,000	»
» 1911	2,836,000	»

Sitäpaitsi on ulkomaalta tuotujen väkijuomain kulutus huomattavasti lisääntynyt, joten valtion siitä saamat tulliverot ovat myös runsaasti kohonneet tehden v. 1912 noin 5,068,000 mk.

Näin on väkijuomista koituva kansan varojen kulutus viime vuosina vaan lisääntynyt, synnyttäen yhä enemmän puutetta ja hätää köyhän väestön keskuuteen. Joskin itse käytetyn alkoholin määrä on hieman vähennyt, niin katsoen juoppoudessa menetettyyn ajan, voimien ja varojen hukkaan, ei väkijuomakurjuus itse asiassa ole vähentynyt.

Sen sijaan on hallituksen väkijuomatulot kasvaneet vuosi vuodelta varsin huomattavasti, kuten edellä olevat numerot osoittavat ja siten väkijuomaliike tullut vallassaolijoille yhä hyödyllisemmäksi. Sanomattakin on selvää, että mitä enemmän hallitus saa tuloja väkijuomaliikkeestä, sitä väkinäisemmin se tulee asettumaan kieltoain kannalle. Mistä varat valtion kassakirstuun suostuntaveron tilalle sitten, jos kieltolaki hyväksytään? kysyy hallitus.

Toisaalta ei hallitus enään ole vähääkään välittänyt eduskunnan pääöksistä valtiovarain käyttöön nähden. Se ryösti pistinmiljoonat, jättäen suuren osan eduskunnan päättämiä sivistysmäärärahoja käyttämättä ja etupäässä juuri niitä rahoja, joista olisi ollut köyhälistöllekin jonkun verran hyötyä. Sen sijaan tuhlassi hallitus yhä »auliimmasti» valtion varoja virkamiesten palkkojen korotuksiin ja eläkkeisiin, poliisiarmeijan lisäämiseen, painohallitusviraston ylläpitämiseen ja muihin mustiin tarkoituksiinsa. Käyttäen valtion varoja siis pääasiallisesti työväkeä vahingoittaviin tarkoituksiin.

Nämä tietäen, nousi sos.-dem. ryhmässä kysymys, voidaanko hallitukselle, joka ilmeisesti valtaansa väärinkäyttäen halveksii eduskunnan päätöksiä, voidaanko sille myöntää suostuntavarajoja, etenkin kun valtion vakituiset tulotkin kyllin riittävät valtion säännöksiin menoihin?

Toisaalta kyllä otettiin huomioon, että jos suostunnat kielletään, niin voivat väkijuomat halveta, joka taas ehkä vaikuttaisi, että juoppous lisääntyisi. Oli siis punnittava, mikä menettely olisi oikeampi, myöntääkö kansan sortajahallitukselle varoja, jotka se käyttää työväelle vahingollisiin tarkoituksiin, tai kieltääkö suostunnat.

Todellisuudessa pitäisi suostuntain kiellon merkitä samaa kuin viinanvalmistamiskiellon, sillä paloviina-asetuksen 1 § sanotaan että »paloviinaa on oikeutettu polttamaan jokainen Suomen kansalainen määrättyjä sääntöjä noudattamalla ja veroa vastaan.» Jos siis pä-

tetään. ettel viinaveroa kanneta, ei myöskään voida viina valmistaa, sillä asetus sanoo nimenomaan, että viinaa saa polttaa *veroa vastaan*. Jotkut lakimiehet ovatkin asiasta kirjoittaessaan selittäneet asian niin olevan. Mutta toiset porvarilliset raittiusaatetta ajavat lakijuristit, vieläpä kristillinen raitiussankari tohtori Matti Helenius-Seppäläkin, riensivät selittämään jo etukäteen, että edellä mainittu hintulkinta on väärä. Sen sijaan selitti kristillinen raittiustohtori ynnä useat lakijuristit, että jos suostunnat kielletään, jää viina-
tehtailijoille oikeus valmistaa viinaa edelleenkin ja ilman veroa. Nämä lain selittäjät tekivät selityksellään suuren palveluksen sekä hallitukselle että viinaporvareille. Ja onhan tämä ymmärrettävissä porvarilliselta raittiuskannaltakin katsoen, sillä jos viinaverot loppuisivat, niin ehkä loppuisi »Raittiuden ystävilätkin» valtioapu. Ja mistähän raittiusvirkailijat silloin saisivat niinkään hyvätuloisia virkoja, kuin heillä nykyään on?

Suostuntain kieltöä on myös vastustettu sillä, että jos hallitukselle ei myönnetä varoja, niin hallitus voi kieltää kaikki sivistystarkoituksiin määrättyt varat, vieläpä voi ryhtyä varoja keräämään uusilla omavaltaisilla keinoilla, kuten elintarvetullien korotuksilla y. m.

Mutta vaikka porvarit ovat suostunnat myöntäneet, on hallitus siitä huolimatta jo nyt kieltänyt osan sivistystarkoituksiin määrättyistä rahoista. Samoin valmistelee hallitus paraillaan uusia tullikorotuksia, jotka kohottaisivat elintarpeiden hintoja suunnattomasti ja jotka tuottaisivat hallitukselle yhä uusia kymmenmiljoonia.

Kaikkia näitä eri näkökantoja punnitessa, täytyy jokaisen ajatteleman ihmisen myöntää, että varojen myöntäminen etenkin nykyiselle hallitukselle on rikos, ja että suostunnat siis ovat kiellettävät. Tämä puoli kysymystä on tällä hetkellä painavampi kun se, että juoppous mahdollisesti jonkun verran lisääntyisi väkijuomaveron poistussa. Tehtiläin ahneus toisaalta kyllä takaa, ettei väkijuomat ainakaan kovin suuresti halpenisi.

Suostuntain kieltökannan hyväksyi sos.-dem. puoluekokous v. 1911, josta ajasta lähtien sosialidemokratit eduskunnassa ovat asettuneet suostuntain kiellon kannalle. Porvaristo on kuitenkin edelleen suostunnat myöntänyt, hyväksyen siis ryssäläissenatin menetelyn varojen käytön suhteen, samalla vetääkseen hallitukselle tuloja väkijuomaliikkeestä ja säilyttääkseen kieltolain hyväksymisen esteeksi väkijuomaverot.

Porvarilliset ovat sosialidemokratien suostuntakiellon johdosta alkaneet huutaa, että sosialidemokratit eivät muka olekaan kiello-

lain kannattajia, kun he koittavat kieltää suostunnat ja siten halventaa väkijuomain hinnat. Edellä olemme jo esittäneet, miten porvaristo on pettänyt valitsijansa kieltolakikysymyksessä. He eivät uskalla esittää rehellistä kantaansa, vaan uskottelevat toista ja lekevät toista. Eräs suomettarelaisen puolueen eronnut edustaja äskettäin sanomalehdissä lausuikin, miten heille maalaisedustajille johtajat opettivat, ettei tarvinnut välittää vaalilupauksista, vaan saapi toimia niitä vastaan.

Väkijuomapolitiikassa ovat hallitus ja porvaristo yksimielisiä. Hallitus tarvitsee veroja ja porvaristo ansaitsee väkijuomaliikkeestä mahdollittomia tuloja. Ja heille on vielä yhteistä sekin, että väkijuomaliike heikentää sosialidemokratisen puolueen voimaa. Sillä ymmärtää, miksi porvaristo niin auliisti myöntää muka vihaamaalleen hallitukselle varoja ja miksi hallitus niin auliisti suostusviinaporvarien anomuksiin, kuten väkijuomain kuljetuskiellon kumoamiseen, y. m.

Suostuntain kieltö poistaisi myös hallituksen puolelta pahimman esteen kieltolain hyväksymiselle, sillä jos hallituksella ei enää olisi mitään tuloa väkijuomasta, ei sillä olisi juuri sanottavaa syytä vastustaa kieltolain voimaan pääsemistä.

Silloin kun hallituksella ei olisi väkijuomaliikkeestä tuloja, mutta sensijaan suunnattomasti menoja, kuten poliisiarmeijan palkkaamiseen, vankiloiden ylläpitoon y. m. sellaisia menoja, jotka johtuvat suurimmaksi osaksi juuri väkijuomaliikkeestä, niin eiköhän hallitus tulisi huomaamaan, että sillekin on edullisempaa kieltolaki kun kapakkakarjan kaitseminen.

Suostuntain kieltokanta on siis lopultakin oikea raittius- ja kieltolakikanta.

Juoppous ja rikollisuus.

Seistessämme nyt siinä käännekohtassa, jolloin kieltolaki asian ajaminen on milt'ei yksinomaan sosialidemokratien harteilla, porvarispuolueiden siitä luovuttua, tunnemme samalla, että yhtä kipeästi kuin suurlakon jälkeen vielä tänäkin päivänä kaivataan kieltolakia. Rikostilasto esittää huimaavia numeroita rikoksista, jotka ovat juopuneessa tilassa tehtyjä. Katalasti ovat porvarit, peittääkseen tätä paheiden mätähaavaa ja saadakseen mieltä tyynytetyiksi, vedonneet siihen, ettei virallinen juoppousrikosten tilasto ole viime vuosina noussut, pikemmin päinvastoin. Tämä

temppu on kuitenkin silmäinkääntöä. Poliisin kanssa selkkauksiin joutuneiden juoppojen luku riippuu suuresti siitä, miten poliisi etenkin suurkaupungeissa toimii. Eri vuosina poliisi-johdon ollessa eri käsissä vaihtelee sentähden juoppousrikollisten luku joko jonkun verran eneten tai väheten. Mutta yhteistä eri vuosille on, että se luku on yleensä suuri. Niinkään vankiloista hankitut tiedot osoittavat väkijuomain suurta osallisuutta rikoksiin. Ja sen taasen kaikki tiedämme, että rikosten teille suistuneita on enää perästäpäin vaikea nostaa. Poistottakoon siis rikosten syytä, tukottakoon ihmisen ymmärrystä ja tuntoa sokaisevat viinalähteet. Siihen me sosialidemokraatit juuri kieltolailla pyrimme.

Alas siis kieltolain vastustajat, jotka tahtovat hukuttaa kansan rikoksiin ja kurjuuteen!

Juoppous ja kurjuus.

Herraluokan välinpitämättömyyden kieltolain toteuttamisen suhteen voi ymmärtää, kun ajattelee että eihän heihin väkijuomain tuottama turmio niin koske kuin syviin riveihin. Alkoholisti on m. m. keuhkotaudin liittolainen, keuhkotauti muutoinkin juuri työväen kurjissa asunto-oloissa leviää. Rikkailla on keinoja sen vastustamiseksi, siksi he eivät välitä luopua väkijuomien nautinnosta.

Alkohooli on huumaaavaa myrkyä, sen synnyttämä juomahimo saa parhaiten jalansijaa huonosti ravituissa, muuten kolkoissa oloissa elävissä ihmisissä. Niin suotavaa kun onkin, että yksityistä vakaumuksen tietä koetetaan saattaa ihmisiä karttamaan väkijuomia, ei parhainkaan valistustyö voi pelastaa tuhansia ja yhä tuhansia joutumasta lukuisain, valoisuudellaan ja komeudellaan houkuttelevain kapakkain uhreiksi.

Väluokka sekin käyttää runsaasti väkijuomia, mutta sen yksiköt turvautuen yhteiskunnallisiin asemiinsa ja varoihinsa välttyvät pahemmilta seurauksilta. Juoppouden seuraukset: perheonnen menetys, puute, terveyden ja tarmon hukkaaminen, kaikinpuolinen rappeutuminen, perillisten ruumiillinen ja henkinen vajavaisuus, sekä raastuminen, tulevat raskaimmin juuri kansan pohjakerrosten osaksi.

Ei voida millään mitata väkijuomakurjuuden tuottamia kärsimyksiä!

Meidän ei tarvitse enään jatkaa väkijuomahirviön ansioluetteloa. Liika syvästi sen tunnemme, sillä joka päivä tuo siitä todisteita. Mutta siinä juuri onkin porvarien ja meidän elämänymmärryksen vastakkaisuus, että he katselevat kylminä alaluokan hätää — koko yhteiskunnallista tuskaa, mutta me emme niin saada tehdä. Meitä velvoittavat yhteiskunnalliset epäkohdat väsymättömään työhön niitten poistamiseksi.

Kieltolain merkitys raittiuden edistäjänä.

Pääsyynä väkijuomain nauttimiseen on toiselta puolelta totuttu tapa ja toiselta puolen juomahimo, joka väkijuomain käyttämisestä kasvaa. Välillisiä syitä sitten löytyy monia, mutta varmaa on, että ellei väkijuomia olisi saatavissa ja tarjolla, juopottelu tulisi poikkeustapaukseksi, kun se sensijaan nykyään on aivan yleistä. Väkijuomatarve nimittäin ei ole ihmisluonnossa sellaisenaan, vaan syntyy se kiihotuksella. »Kohtuullisen» ja kohtuuttoman väkijuomakäytön välillä taasen on vaikeaa vetää rajaa ja sitäpaitsi on todistettu, että väkijuomat ovat terveelle ihmiselle tarpeettomat, jopa »kohtuullisestikin» nautittuna vahingolliset. Kun sitäpaitsi väkijuomain turmiolliset seuraukset kohtaavat raskaasti koko yhteiskuntaa, niin on yhteiskunnalla ei ainoastaan oikeus vaan velvollisuus asettaa alkohoolimyrkky apteekin lukkojen taakse, kuten muutkin myrkyt ovat asetetut.

Kieltolaila tulisi olemaan arvaamattoman suuri merkitys kansan raitistuttamisessa. Kun jokainen päihtymistapaus kieltolaki-valtiossa saattaisi asianomaisen lain valvojen kanssa tekemiseen, niin kävisi juomahimon uhreille vaikeaksi himonsa tyydyttäminen. Vähinkin yritys valmistaa tai kaupitella alkohoolijuomia joutuisi heti rangaistuksen alaiseksi. Ja vaikkakaan kieltolaki ei yhdellä haavaa voisi kaikkea juoppoutta lopettaa, niin se antaisi kuitenkin kuolettavan iskun väkijuomapeikon ruumiiseen. Kodit saisivat tuhansissa tapauksissa pitää isänsä ja poikansa, joita ei enää kapakka houkuttelisi. Kieltolakivaltiossa kasvaisi kansan tarmo ja me sosialidemokratit näkisimme ilolla, miten köyhälistön sankat joukot selvin päin, elpynein voimin omistaisivat atkansa jaloon, oman luokkansa kaikinpuolista vapauttamista tarkoittavaan työväen taisteluun. Mutta juuri kansan raitistumista, sen henkisen tarmon kasvamista pelkäävät porvarit ja siksi he kieltolakia vastustavat.

Työväki, vaatikaa kieltolaki voimaan!

Jo edellä esitetystä on selvennyt, että porvarit ovat kieltolaki-ohjelmallaan ajaneet itsensä vararikkoon. Ei siitä syystä enään syvissä riveissä löytyne niin yksinkertaisia, jotka enään heidän allekirjottamiaan vaalivекseleitä uskoisivat.

Huolimatta tähänastisten kieltolakipuuhien kovasta kohtalosta, on kieltolain vaatimus siksi syvään juurtunut satojen tuhansien kansalaisten sydämiin, ettei sitä mikään mahti voi hävittää. Sentehtähen nousee eteemme kysymys: mitä on sen hyväksi tehtävä. Ja vastaus kuuluu: tässäkin asiassa on kansan pohjakerrosten turvauduttava omiin voimiinsa. Köyhälistön oma puolue, sosiaalidemokratinen puolue, ajaa edelleenkin rehellisesti kieltolakiasiaa. Se on ollut eduskunnan omanatuntona kieltolakikysymyksessä. Jokaisen köyhälistöön kuuluva voi tukemalla köyhälistöpuolueen valtiollisia ja ammatillisia järjestöjä, paisuttaa kieltolakia ja muita yhteiskunnallisia uudistuksia vaativaa joukkojen voimaa.

Kestäkäämme siis taistelussamme kieltolain vaatimuksen takana! Pitäkäämme huoli siitä, että ainoa todellinen kieltolakipuolue, sosiaalidemokratinen puolue, tulee edelleenkin kyllin lukuisena eduskuntaan valvomaan kieltolain kohtaloa. Ja olkaamme vakuutetut, että köyhälistön luokkataistelun voitolla on vihdoin koittava päivä, jolloin tuo, niin kallis kieltolaki on nouseva haudastaan ja kansan tahdosta voimaan astuva!

Sen päivän lähenemistä edistetään sosiaalidemokratian vaalivoitolla.